

КІэлэцІыкІухэм зызэрагъэпсэфырэр зэригъэлъэгъугъ

Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Мурат Мыекъопэ районымкІэ поселкэу Камен-
номостскэм дэт лагерэу «Лань» зыфилорэм шылагъ.

Республикэм ипашэ игъусагъэх федеральнэ инспектор шхьалэу Сергей Дро-
киныр, АР-м ІофшІэныр социальнэ
хэхъоныгъэмрэкІэ иминистрэу Мырзэ
Джанбэч, Мыекъопэ районым ипашэу
Михаил Марыныр.

Лагерым ипашэхэм кызэралуагъэмкІэ,
джыдэдэм кІэлэцІыкІу 375-мэ мыщ зы-
щагъэпсэфы, 185-р Херсон хэкүмкІэ
Геническэ районым кыкІыгъэх. Гъэма-

фэм а хэкүм шыщ кІэлэцІыкІу 530-мэ
лагерым зышарагъэпсэфын ямурад.

Республикэм и Лышхъэу зыгъэпсэ-
фыгъо уахътэр зэрэзэхашэрэм нэлуасэ
зыфишІыгъ, кІэлэцІыкІухэми, лагерым
илофышІэхэми адэгущылагъ. Мы мафэм-
культурэ Іофтхьабзэу «Многогранная
Адыгея» зыфилорэр зэхашэгъагъ.

КІэлэцІыкІухэр адыгэхэм яорэдхэмрэ
якъашьохэмрэ нэлуасэ афашІыгъэх, рес-

публикэм итарихъэр икультурэ кІэнрэ
афэгъэхыгъэу къафалотыгъ. Нарт эпосым
фэгъэхыгъэу мультфильмхэр къафагъэ-
лъэгъуагъэх.

КъокІыпІэм щыпсэурэ лъэпкъхэм яму-
зей и Темыр-Кавказ къутамэ илофы-
шІэхэм зэхашэгъэгъэ творческэ мастер-
скойхэм дышъэидэнымкІэ кІэлэцІыкІухэм
апае мастер-класс къащатыгъ, лъэпкъ
мэкъэмэ Іэмэ-псымэхэмрэ шы ІапІэхэмрэ

зэрашІыхэрэм нэлуасэ фашІыгъэх. Ады-
геим испорт комитет ІэпыІэгъу къафэхъу-
зэ, вожатэхэм адыгэ лъэпкъ джэгукІэхэр
зэхашэгъэх. Адыгэ къашьомкІэ кІэлэцІы-
кІу ансамблэу «Мыекъуапэ инэфыльэхэр»
зыфилорэм игъусэхэу кІэлэцІыкІухэм
лъэпкъ къашьохэр къашІыгъэх.

Къумпыл Мурат кІэлэцІыкІухэм адэ-
гущыІэзэ дэгъоу загъэпсэфынэу, акІуачІэ
хэхъуагъэу еджэным фагъэзэжъынэу
афэлъэуагъ.

«Республикэми, хэгъэгум инэмыкІ
шъолъырхэми арыс кІэлэцІыкІухэм тила-
герхэм пчъагъэрэ защагъэпсэфыгъ.
Мары Херсон хэкүм кыкІыгъэ кІэлэцІы-
кІухэми Адыгеим илъэгъупхъэ чІыпІэхэм
тІэкІу-тІэкІуэ нэлуасэ зафашІы. КІэлэ-
цІыкІухэм дэгъоу республикэм зышагъэ-
псэфынымкІэ, япсауныгъэ щагъэпытэ-
нымкІэ, культурэ Іофтхьабзэхэм ахэр
чанэу къахэгъэлэжъэгъэнхэмкІэ тфэлъэ-
кІырэр зэкІэ тэшІэ. ТалэкІэ джыри шІуа-
гъэ зыпыль гъэшІэгъоныбэ къышъожэ»,
— кыІуагъ Къумпыл Мурат.

Шъугу къэтэгъэкІыжъы гъэмэфэ зыгъэ-
псэфыгъор кІэлэцІыкІухэр мафэрэ зыдэ-
щыІэрэ организацие 94-м мыгъэ зэра-
щызэхашэщтыр. Ахэм ащыцэу лагерхэу
«Горнэмрэ» «Ланьрэ» кІэлэцІыкІу мин
1,6-м ехъумэ мыгъэ защагъэпсэфыщт.
Республикэм шыщ кІэлэцІыкІу мин фэ-
дизмэ хы ШІуцІэ Іушъом (псэупІэхэу
Сукко, Кабардинкэ) защагъэпсэфын альэ-
кІыщт. КІэлэцІыкІу мини 7,5-м ехъумэ
гъэмафэм загъэпсэфынэу ыкІи япсауны-
гъэ агъэпытэнэу амал ялэщт. Ащ пае сомэ
миллиони 121-м ехъу къыхагъэкІыщт.
Илъэсыр кызыхъагъэм щегъэжъагъэу
республикэм ис кІэлэцІыкІуи 100 Урысые
кІэлэцІыкІу гупчэхэу «Артек», «Орленок»,
«Смена» зыфиІохэрэм ащылагъ.

АР-м и Лышхъэ
ипресс-къулыкъу

Сурэтхэр: А. Гусев.

Щылэк-псэук-тэрэзым хэщэгъэнхэ фæе

Адыгэ Республикæ и Правительствæ и Унæ наркотикхæм апэшуклорæ комиссиæм изэхэсыгъоу щыкӕуагъæм тхæмæтагъор щызæрихъаг Адыгеим и Лышхъæу Къумпыл Мурат.

Юфыгъоу агъэнæфагъæхæм апэрæу щытыгъæр 2030-рэ илæ-сым нæс наркотикхæм апэшуклорæ кӕэралыгъо политикæм ипхырыщын зэрæклотым илæ-фыгъу ары. Мышкӕл кӕууылагъ АР-м псауныгъæм икӕуухъу-мæнкӕ иминистрæу Мэрæтыкӕо Рустæм.

АР-м псауныгъæм икӕуухъу-мæнкӕ и Министерствæ лӕклӕл кӕбархæм нафæ кӕызæрашыл-гъæмкӕ, медицинæ организаци-æхæм апае кадрæхæм ягъæхъа-зырын республикæм щӕклӕ, медицинæм илæфышлæхæм соци-альнæ лӕпылæгъу ятыгъæнымкӕ лӕфтхæбзæхæр щызæрахъæх.

Ащ нæмыкӕу наркологицескæ кӕулыкӕур гъæклæжыгъæныр зыщыклорæ лъæхъаным нарко-манхæм ялæзгъæным, щылæны-гъæм чыплӕ гъэнæфагъæ ахæм щæуытыным епхыгъæ юфыгъо-хæр зæрахъæх. Наркологицескæ диспансерыр ищыклӕгъæ меди-цинæ лæмæ-псымæхæмкӕ зэрæз-тырагъæпсыхъæрæм, психологхæр, психотерапевтхæр ахæм зæра-щылажъæхæрæм яшлуагъæклӕ джырæ уахътæм диштæр лæзнæ-реабилитационнæ технологиæхæр кӕызфагъæфедæх. 2022-рэ илæ-сым кӕыщыублагъæу нарко-тикхæм апэшуклорæ лӕфтхæб-зæхæм япхырыщын ахъщæу пӕ-луагъæхъæрæр сомæ мин 200-кӕ нахыбæ ашылгъ ыкӕи сомæ миллиони 4-м ар шӕлокыгъ.

Кӕууылагъæм кӕыхыгъæщы-гъæхæм ялӕтыгъæу республикæм и Лышхъæу а лъæныкӕом лӕп-лæсæныгъæ ин зыхæл юфышлæхæр нахыбæу кӕыхæщэгъæным, Адыгеим икӕырæ ныбжыкӕлæхæм апае хæгъæгум иапшъæрæ еджа-плæхæм чыплæу кӕахæгъæкӕырæ нахыбæ ашылным япхыгъæ пшъæрыл кӕыгъæууцгъ.

АР-м лӕфшлæнырæ социальнæ хæхъоныгъæмрæклӕ иминистрæу Мырзæ Джанбæч кӕызæрилуа-гъæмкӕ, программæ гуадзæу «Наркотикхæр зыгъæфедæхæрæм ялæзгъæнымкӕ, щылæныгъæм чыплӕ тэрæз щæуытынымкӕ зæхъуытæгъæ лӕфтхæбзæхæр зæшлӕхыгъæнхæр» зыфилорæм диштæу 2023-рэ илæсым кӕ-эралыгъо программæу «Цыфхæм социальнæ лӕпылæгъу ятыгъæныр» зыфилорæм диштæу процент 75-кӕ мылкӕу кӕафыхæгъæкӕырæ нахыбæ ашылгъ, нæмыкӕу кӕ-плон хъумæ, а мылкӕур сомæ миллионрæ мин 575-м нæсыгъ.

Цыфхæм ясоциальнæ фæло-фашлæхæм язæшлӕхынкӕ мини-стерствæмрæ ащ кӕепхыгъæ учреджениæхæмрæ наркоманхæу зæлæзæгъæхæр ыкӕи нæпӕклӕ лæза-плæхæм ачӕлӕхæр, анахъæу етӕ-ни социальнæ, психологицескæ лӕпылæгъу зыщыкӕлæгъæхæр кӕых-гъæщыгъæнхæмкӕ лӕфшлæн гъ-нæфагъæ зæшлуахы. Ащ фæдæ-сымаджæхæм яфæло-фашлæхæм язæшлӕхынкӕ сертификатхæр

аратых. Мы илæсыр кӕызихъа-гъæм кӕыщегъæжъагъæу ащ фæдæ нæбгырæ 14-мæ ыкӕи ахæм яуна-гъохæм япхыгъæ хæушъафы-кыгъæ лӕфшлæныр зæшлуахыгъ. Мыкӕэралыгъо организациæхæу наркотикхæр е психотропнæ веществохæр зыгъæфедæхæрæм ялæзгъæнымкӕ, ахæм ящылæны-гъæ зыпкӕ илæуцожыгъæнымкӕ лӕфтхæбзæхæр зезыхъæхæрæм зæдлæжъæныгъæ адырӕлæ хъугъæ. Мы аужырæ илæси 5-м реабилитационнæ гупчæхæм нæбгырæ 17 агъӕлуагъ.

«Наркотикхæр зыгъæфедæхæрæм япхыгъæ лӕфтхæбзæхæм язæ-шлӕхынкӕ республикæ бюджетым кӕыхæжъу-гъæкӕырæ ахъщæр нахы-бæ шъушыл. А лӕфтхæб-зæхæм кӕагъæшъынкӕ-жъыгъ шлуагъæу ащ кӕыкӕлӕлорæ. Ащ нæмы-кӕу унæ медицинæ уч-реджениæхæм зыгъæу-шъомбгъугъæн фæе, мы-сатыушл организаци-æхæр, гуфæклӕхæр мышц фæдæ лӕфтхæбзæхæм кӕахæжъугъæлажъæх, грант лӕпылæгъум иамалхæри жъугъæфе-дæх», — кӕылуагъ

Адыгеим и Лышхъæу.

Гъæсæныгъæ зыцæрагъæгъоты-рæ учреджениæхæм наркомани-æм пӕшуклӕгъæнымкӕ лӕфтхæб-зæу ащызæрахъæхæрæм афæгъæ-хыгъæу кӕылӕтагъ АР-м гъæсæ-ныгъæмрæ шлæныгъæмрæклӕ ими-нистрæ иапэрæ гуадзæу Пӕр-эныкӕо Сусаннæ. Илӕс кӕс наркотикхæм апэшуклӕгъæным-кӕ Кӕэралыгъо комитетым пшъæрылæу кӕафишылгъæм тетæу республикæм щеджæхæрæр социальнæ-психологицескæ те-стированием хæлажъæх. Ар зыфитегъæпсыхъагъæр хæбзæн-чъæу наркотикхæмрæ психотроп-нæ веществохæмрæ амыгъæ-федæнхæр, ащ хæцагъæ хъугъæклӕ зæгуцафæхæрæр кӕыхæгъæщы-гъæнхæр, лӕфшлæн гъэнæфагъæ а лъæныкӕомкӕ нахъ илӕклӕты-гъæу зæшлуахыныр ары.

Тестированием икӕлуххæм ялӕтыгъæу гъæсæныгъæ зыцæ-рагъæгъотырæ организациæхæм наркотикхæр зыгъæфедæхæрæм якӕыхæгъæщын фæгъæзгъæ ин-спекторхæр, наркологицескæ ыкӕи психологхæр кӕызфагъæфедæхæ-зæ план гъэнæфагъæхæр ащызæ-хагъæууагъæх.

Адыгеим и Лышхъæу гъæсæ-ныгъæмрæ шлæныгъæмрæклӕ Ми-нистерствæм пшъæрыл кӕы-фишылгъ муниципалитетхæм япæцæхæр ягъуæсæхæу тестирова-нием нахыбæу клæдæджæклӕхæр

кӕыхæгъæлæжъæнхæу, клæдæджа-клӕхæмрæ студентхæмрæ янæ-ятæхæм а лӕфшлæным мæхъанæ-шхо зæрилæр агурагъæлонæу.

лӕфтхæбзæм икӕлухым респу-бликæм культурæмкӕ иучрежде-ниæхæм ялӕфшлæн зэрæзæхæца-гъæм, хæбзæнчъæу наркотикхæр зæрагъæфедæхæрæм пӕшуклӕгъæ-ным япхыгъæ лӕфыгъохæм ахæ-плæагъæх. Мышкӕл кӕууылагъ АР-м культурæмкӕ иминистрæу Аулӕ Юрæ.

Ныбжыкӕлæхæм наркотикхæр амыгъæфедæнхæмкӕ, лæтахъо-хæр щылӕклӕ-псэукӕлæ тэрæзым нахъ илӕклӕтыгъæу хæцæгъæнхæмкӕ культурæм кӕыхиубытæрæ уч-реджениæхæм лӕфшлæн гъэнæфа-гъæ ащызæшлуахы. Гуцылæм пæе, зыныбжъ имыкӕугъæхæу, нарко-тикхæм ахæцагъæ хъунхæмкӕ гумæкыгъо кӕызшъахъахъа-гъæхæр кӕыхæгъæщыгъæнхæмкӕ, щылӕклӕ-псэукӕлæ тэрæзым ахæр хæцæгъæнхæмкӕ республикæм иучреджени 129-мæ ыкӕи лъæпкӕ творчествæмкӕ клуб 742-мæ лӕф ашлæ, ахæм нæбгырæ мини 10,7-рæ фæдиз ахæлажъæ. Ныбжыкӕлæхæу илӕс 18-м шъхæдæмыкыгъæхæм ащыцхæу творчествæм хæцагъæхæм япчæ-гъæ процент 14 мæхъу. Учет лъæпкӕ зæфæшъафхæм ахæтхæу зыныбжъ имыкӕугъæхæм ащ фæдæ культурнæ лӕфтхæбзæхæм ыпкӕлæ хæмылæу ахæлæжъæнхæм, яплъынхæм иамал араты. Нæпӕ-клæ зыныбжъ имыкӕугъæ, нар-команиæм ылъæныкӕокӕлæ гумæ-кыгъо кӕызпыкӕлæхæрæм якуп хæхъæрæ нæбгырæ 419-мæ куль-турæм епхыгъæ, спортым фыте-гъæпсыхъæгъæ ыкӕи нæмыкӕ уч-реджениæхæр якӕуаплæ хъугъæх.

Культурæмкӕ гуфæклӕхæр ащ фæдæ лӕфтхæбзæхæм чанæу ахæ-лажъæх. Зыныбжъ имыкӕугъæхæм апае фестивалъхæр, зæнæкӕокӕ-хæр зæхæцæх, наркоманиæм зæрæру кӕыхырæр зæхæрагъæ-шылкыным дæлажъæх. Мы илӕ-сыр кӕызихъагъæм кӕыщегъæ-жъагъæу наркоманиæм, шъон пытæхæм, тугыным апыцагъæ мыхъунхæм апае культурæ мæ-хъанæ зилæ лӕфтхæбзæ 600-м ехъу зæхæцагъæ, ахæм нæбгырæ мин 18-м ехъу ахæлæжъагъ.

Адыгеим и Лышхъæу Къум-пыл Мурат кӕызæрэхигъæщы-гъæмкӕ, нæпæ республикæм культурæм иучреджениæхæу джырæ уахътæм диштæхæрæм лӕф-щашлæ, культурæм иунæхæу кӕуа-джæхæм адæтхæр нахъ агъæ-клæжъых, профессиональнæ коллективхæр зæхæцæх. Нæпӕклæ мæхъанæ зилæ культурæм иунæ-хæм нахыбæу ныбжыкӕлæхæр кӕящӕлӕгъæнхæр, лӕфтхæбзæхæм ахæгъæлæжъæгъæнхæр, щылæны-гъæм чыплӕ тэрæз щæуытыным игупшысæ икӕоу алыгъæлæсы-гъæныр ары.

АР-м и Лышхъæу ипресс-кӕулыкӕу

Адыгэ Республикæм и Лышхъæу иунашъу

Рэзэныгъæ тхылъ етыгъæным ехыллæгъ

Мæз хъызмæтым ихæхъоныгъæ илæхъышхо зэрæхишылхæрæм пæе **Костенич Петр Стефан ыкӕом** — Кӕылбæ федеральнæ шӕолъы-рымкӕлæ мæз хъызмæтым и Департамент ипæцæ рэзэныгъæ тхылъ фæгъæшӕшӕгъæнæу.

Адыгэ Республикæм и Лышхъæу КЪУМПЫЛ Мурат

кӕ. Мыекӕуапæ, мæкӕуогъум и 27-рæ, 2023-рэ илӕс N 142

Адыгэ Республикæм иминистрæхæм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикæм иминистрæхæм я Кабинет 2023-рэ илӕсым жъоныгъуакӕм и 16-м ышылгъæ унашъоу N 101-р зытæтæу «Адыгэ Республикæм ис цыф куп заулæмæ 2023-рэ илӕсым зæтыгъо ахъщæ лӕпылæгъу ятыгъæным ехыллæгъ» зыфилорæм иа 1-рæ пункт зæхъокыныгъæ фæшылгъæным фæгъæхъыгъ

2021-рэ илӕсым тыгъæгъæзæм и 21-м аштæгъæ Федеральнæ законæу N 414-р зытæтæу «Хæбзæ кӕулыкӕухæр Урысыæ Федера-циæм ишӕолъырхæм зæращызæхæцæхæрæм ехыллæгъ» зыфилорæм иа 48-рæ статья иа 3-рæ лæхъ диштæу **унашъо сæшыл:**

1. Адыгэ Республикæм иминистрæхæм я Кабинет 2023-рэ илӕ-сым жъоныгъуакӕм и 16-м ышылгъæ унашъоу N 101-р зытæтæу «Адыгэ Республикæм ис цыф куп заулæмæ 2023-рэ илӕсым зæтыгъо ахъщæ лӕпылæгъу ятыгъæным ехыллæгъ» зыфилорæм (Адыгэ Республикæм ихæбзæгъæуцугъæ зæхæугъоыгъæхæр, 2023, N 5; «Правовой кӕбархæмкӕ официальнойнæ интернет-порталыр» (www.pravo.gov.ru), 2023, мæкӕуогъу) иа 1-рæ пункт зæхъо-кыныгъæ фæшылгъæнæу, пчæагъæу «150 000» зыфилорæр пчæагъæу «200 000» зыфилорæмкӕлæ зæблæхъугъæнæу.

2. Официальнойнæ кӕызыхаутырæ мафæм щегъæжъагъæу мы уна-шъом кӕуачлæ илæ мæхъу.

Адыгэ Республикæм иминистрæхæм я Кабинет и Тхæматæу КӕРÆЩÆ Анзаур

кӕ. Мыекӕуапæ, мæкӕуогъум и 29-рæ, 2023-рэ илӕс N 147

Бэдзэогъур зыфæдæщтыр

ЗэзэгъыныгъэкӀэ къулыкъухьыныр

Зэзэгъыныгъэ шыкӀэм тетэу къулыкъум кӀощт цыфхэм яугъоин жьугъэу зэрэ Урысыеу щэкӀо. Адыгеим а лӀфтыабзэр зэрэщылъыкӀуатэрэр республикэм идзэ комиссар шхьалэу Александр Авериным «Адыгэ макъэм» къыфилотагъ.

— Генеральнэ штабым къыт-фигъэуцугъэ пшъэрлӀыр зэ-рифэшъуашъу тэгъэцакӀэ. Ащ къызэрэдхэлъытагъэмкӀэ, мы илъэсым гъэтхӀапэм и 1-м къы-щегъэжьагъэу тыгъэгъазэм и 1-м нэс республикэмкӀэ зэзэгъыныгъэ шыкӀэм тетэу къулыкъум дгъэклон фаер нэбгырэ мин 1,5-м ехъу. Бэдзэогъум и 1-м ехъулӀэу типшъэрлӀ проценти 103-м нэсэу дгъэцэкӀагъэ, ыпӀэ тишъыгъэу мэхъу. Сыда лӀомэ гъэмафэм цыфхэр нахъ къещӀлӀэгъуе зэрэхъуштыр къы-дӀтпытагъ, — **elo A. Авериным.**

Дзэ комиссар шхьалэм къы-зэрэтфилотагъэмкӀэ, зэзэгъыны-гъэкӀэ къулыкъум кӀощт цыфхэр жьугъэу зэраугъоинштхэм фэшӀ дащыштхэм аныбжъ хагъэхъуагъ, илъэс 60 — 65-м нэс, япсауны-гъэ изытет, дзэ-учетнэ сэнэ-хъатэу ялэм ялӀытыгъэу къы-хахых. АныбжыкӀэ нахьыбэу къекӀуалӀэхэрэр къыхэбгъэщынэу хъурӀп, ныбжыкӀэхэри, нахъ ныбжъ зилӀэхэри зэзэгъыныгъэм

клатхэх. ГурытымкӀэ илъэс 30 — 40 зыныбжхэр къыхэбгъэ-щыхэмэ хъушт, дзэ лӀфми нахъ хэшылкӀ фырялэу, фэхъазырхэу щытых.

Нахьыбэу зэзэгъыныгъэкӀэ къулыкъум кӀощтхэр зыщыклат-хэхэрэм ягугъу къэтшӀымэ, къалэу МыекъуапӀэ апӀэ ит. Рай-онхэмкӀэ къахэщыхэрэр — Мые-къуапӀэр, Джаджэр, Красногвар-дейскэр.

Дивизионэу «Майкопскэр»

Александр Авериным ыпӀэкӀэ дытилӀэгъэ зэдэгущыӀэгъум къы-зэрэщытилуагъэмкӀэ, бэдзэогъум и 1-м ехъулӀэу «именные под-разделения» зыфалохэрэм афӀэдэ (цӀэ гъэнэфагъэ илӀэу шӀолӀыр лӀпчъ ащызэхӀащэхэр) Адыгеим шыгъэпсыгъэн фӀэгъ. Ащ зэреджагъэхэр «именной реактивный дивизион «Майкопский».

— Зэзэгъыныгъэ шыкӀэм

тетэу гуфит нэбгыри 120-м ехъу зыхэхъэгъэ ятӀонэрэ дивизионыр дгъэпсыгъэ. МыекъопӀэ дзэ гар-низоным ичастхэм ащыщ мыр щылӀшт, мы уахътэм дзэклӀхэм егъэджэн-ухъазырынхэр акӀух. ПстӀэури щыгуаз Андырхъое Хъусен ыцӀэ зыхьырэ дивизионыр илъэсым ехъугъэу хэу-шхъафыкӀыгъэ дзэ операцием зэрэхӀагъэхэр. Ащ хэт дзэ-къулыкъушӀэхэм япшъэрлӀхэр щытхъу хэлъэу зэрагъэцӀкӀэрэр зыхэхъэхэрэ командованием ипӀащэхэм къыхагъэщы. Ащ ишы-хъат дзэклӀхэм ыкӀи офицер-хэм ащыщыбэхэм къэралыгъо тын лӀаплӀхэр къафагъэшъоша-гъэх, — **къылуагъ Александр Авериным.**

Адыгеим шагъэпсыгъэ дивизионитӀум япшъэрлӀхэр зэфӀ-дӀштых, зэрэзетекӀыхэрэр — лъэныкӀо зэфӀшхъафхэмкӀэ къулыкъур ахьышт.

Ахьщэ тынхэр

Мыхэр тигъэзет къыхиуты-гъагъ, ау джыри зэ шъугу къэд-гъэкӀыжыных. УФ-м ихэбзэгъэ-уцугъэ тетэу къулыкъур зери-хыштым апӀэрэу зэзэгъыныгъэм клатхэрэм зэтыгъоу сомэ мин 200 раты. Адыгеим и ЛӀышхъэу КъумпӀыл Мурат иунашъокӀэ ахьщэ тедзэ зэтыгъоу сомэ мини 150-рэ ащ фытырагъахъо.

Мы шӀолӀыр ахьщэ тыныр сомэ мин 200-м нагъэсыгъ, охътэ благъэм ащ фӀэгъэхыгъэ хэбзэ-гъэуцугъэр къыдӀкӀышт. Егъэ-джэн гупчэхэм, полигонхэм ухъазырыныгъэ щакӀуфӀэ яоклад сомэ мин 40 — 60 фӀедиз. Зэ-зэгъыныгъэм клатхэгъэ къулы-къушӀэр хэушхъафыкӀыгъэ дзэ операцием щылӀэ зыхъукӀэ мазэ къэс сомэ мини 195-м къыще-гъэжьагъэу къыраты, званиеу илӀэм елӀытыгъэу ащ къыхэхъо. Джащ фӀэдэу зӀпӀэуцужьхэм, чыплӀэ пӀырыхэм алултхэм, пӀым итехникэ зэхэзыкӀутэхэрэм на-хьыбэ афыхагъахъо. Хэушхъа-фыкӀыгъэ дзэ операцием хӀа-жъэхэрэм ыкӀи ахэм яунагъохэм социальнэ фӀэгъэклотэныгъэхэр афагъэнэфагъэх.

Зэзэгъыныгъэм зэрэклатхэ-хэрэ лӀальэр зэфӀшхъаф.

Къэбарыр зэрыжъугъотӀштыр

Дзэ къулыкъум зэзэгъыны-гъэкӀэ хахъэ зышӀоигъохэм дзэ комиссариатым лӀэлу тхылъ лӀагӀагъахъан фае. ЧыплӀэу зы-щыпсӀэхэрэм елӀытыгъэу зӀ-пхыгъэхэм зыфагъэзэшъушт. МыекъуапӀэкӀэ къэбарыр мыщ фӀэдэ чыплӀэм шагъотышт: **ур. Комсомольскэр, 217-рэ, теле-фоныр: 8(8772) 52-11-27.**

Джащ фӀэдэу шӀоигъоныгъэ

зилӀэхэр «линии пӀыырым» ино-мерэу 117-м теошъуштых ыкӀи сайтэу «службапоконтракту.рф» зыфилорэм ихъашъуштых.

ЗэзэгъыныгъэкӀэ къулыкъум фӀэгъэхыгъэ игъэклотыгъэ къэбарыр телеграм-каналэу «Адыгея — служу Родине» зыфилорэми ит.

Гъэтхэ дзэ дӀэщыгъор

Зэрэхабзэу, мӀалыфӀэгъум и 1-м къыщегъэжьагъэу бэдзэ-огъум и 15-м нэс гъэтхэ дзэ дӀэщыгъор Урысыем щэкӀо. Адыгеим ар щызэшӀохыгъэ зэрэхъурэр Александр Авери-ным къытфилотагъ.

— ХэушхъафыкӀыгъэ дзэ операциер зэрэклорэм емылӀы-тыгъэу, аныбжыкӀэ къызытефӀэрэ къулыкъушӀэхэм ядзэ дӀэщыгъо сьд фӀэдэрэ лъэныкӀокӀи зэхъо-кӀыныгъэ фашӀыгъӀп, коронави-русым епхыгъэ гъунапкъэхэр зэрагъэмӀагъэхэм нэмыкӀэу. Къулыкъум къызэрэтыштхэр зы илъэс, хэушхъафыкӀыгъэ дзэ операциер зыщыклорэм ныб-жыкӀлӀэхэр ащӀштхӀп. Гъэтхэ дзэ дӀэщыгъор зӀпӀугъо имылӀэ макӀо, пшъэрлӀэу нэбгырэ 500-м ехъурэр идгъэкъугъ, — хигъэунэфыкӀыгъ республикэм идзэ комиссар шхьалэм.

ӀШЪЫНЭ Сусан.

Лъэпкъ проектхэм язэхэщӀэнкӀэ ӀэпылӀэгъух

2022-рэ илъэсым проектэу «Билет в будущее» зыфилорэр соци-альнэ проект анахъ дӀэгъухэм ащыщ хъугъэ ыкӀи Лъэпкъ шлухъаф-тынэу «Наш вклад» зыфилорэр къыфагъэшъошагъ.

Лъэпкъ премиеу «Наш вклад» зыфилорэм икӀлӀуххэр бэмышӀэу къэнэфагъэх. МысатыушӀ орга-низациеу «Национальные при-оритеты» зыфилорэр ары ащ кӀэщакӀо фэхъугъэр. Лъэпкъ мурадхэр гъэцӀкӀэгъэнхэм ыкӀи лъэпкъ проектхэр щылӀэныгъэм шыпхырыщыгъэнхэм бизнесыр ыкӀи мысатыушӀ организацие-хэр къыхэзыгъэлӀэхэрэ апӀэрэ

шлухъафтынэу ар щыт. Мыщ хӀагъэхэрэм лӀофшӀлӀэ чыплӀа-кӀэхэр къызӀауахых, предприя-тиехэм ӀэпылӀэгъу афӀэхъух, экономикэм, шӀэныгъэм ыкӀи гъэсэныгъэм, псауныгъэр къэу-хъумӀэгъэным, культурэм ыкӀи спортым хэхъоныгъэхэр ашӀын-хэм дӀагъэх.

— МысатыушӀ организацие-хэм тызэрафӀэрэзэр шхъафӀэу

къыхэзгъэщы шӀоигъу. Волонтер лӀофшӀлӀэу агъэцӀкӀэрэм елӀы-тыгъэу культурэм, гъэсэныгъэм, экологием, псауныгъэр къэу-хъумӀэгъэным яшӀуагъэ арагъэкӀы. ЩылӀэныгъэм чыплӀэ кӀин ригъэу-цогъэ нахьыжъхэм ӀэпылӀэгъу афӀэхъух, — **къылуагъ УФ-м и Правительствоз и Тхьаматэ иапӀэрэ гуадзэу Андрей Бе-лоусовым.**

2023-рэ илъэсым кӀэлӀэцы-кӀухэр ыкӀи ахэм янэ-ятӀэхэр мы проектым нахьыбэу къыхэгъэлэ-жъэнхэм пылӀыштых. Проектым иплатформэ кӀэлӀеджакӀохэм апае апӀэрэ профориентационнэ къалэу «Профиград» зыфилорэр къыщызӀауахыгъ. ДжырӀкӀэ нахъ ящыкӀлӀэгъэ сэнэхъатхэр ныбжы-кӀлӀэхэм арагъашӀэх. ДжэгукӀэ шыкӀлӀэм тетэу тестхэр арагъэ-шӀыхъэзэ яшӀэныгъэхэм ахагъа-хъо. Виртуальнэу сэнэхъатым епхыгъэу, гушылэм пае, инженер-технологэу, дизайнерэу, агроно-мэу, искусствоведэу, шӀэныгъэ-лӀэжъэу лӀоф ашӀэн альӀкӀы. Джащ фӀэдэу ны-тыхэм апае гъэсэ-ныгъэ курсэу «Родители в теме» зыфилорэр къызӀауахышт. Ащ

ишӀуагъэкӀэ нахъ агъэфедэрэ лъэныкӀохэр ны-тыхэм ашӀэ-штых ыкӀи ясабийхэм ящылӀэ-ныгъэ гъогу зэрапхышт сэнэхъа-тыр къыхахынымкӀэ ӀэпылӀэгъу афӀэхъуштых.

ДжырӀкӀэ шӀолӀыр коман-дэм хэтхэм онлайн-еджапӀэм яшӀэныгъэхэм шыхагъахъо. 2019-рэ илъэсым къыщегъэжьа-гъэу «Билет в будущее зыфи-лорэр Адыгеим щызэхӀащ. Гурыт еджӀлӀэ 70-рэ фӀедиз ащ хӀа-лажъэ, кӀэлӀэгъэджэ-новигатор 80 фӀедизмэ кӀэлӀеджакӀохэм лӀоф адашӀэ, сэнэхъатыр къы-хахынымкӀэ ӀэпылӀэгъу афӀэхъух. НепӀэрэ мафӀэмкӀэ кӀэлӀеджӀкӀо 5800-рэ фӀедиз егъэджэнхэм ахӀлӀэжьагъэх.

ГумэкIыгъохэр зэрифэшъуашэу дагъэзыжъыгъэх

Сурэтгэр: А. Лаугеншпегер.

Урысыем ошлэ-дэмышлэ IофхэмкIэ и Министерствэ и Гъэлорышлэлэу АР-м цыIэм 2023-рэ илэсым имэзи 6-у пыкIыгъэм Iоф зэришлагъэр зыщызэфихысыжъыгъэ пресс-конференцие зэхищэгъ.

Илэсныкъом ошлэ-дэмышлагъэ зыхэлъ Iофэу зыхэлэжъагъэхэм, ахэр зэрэдагъэзыжъыгъэхэм игъэкIотыгъэу пацэр къатегушылагъ. Ащ къызэриуагъэмкIэ, мы уахътэм къыриубытэу зэкIэмкIи ошлэ-дэмышлагъэ зыхэлъ хъугъэ-шIэгъи 5-мэ ядэгъэзыжъын хэлэжъагъэх. Блэ-кIыгъэ илэсым мыщ фэдэ иуахътэ ошлэ-дэмышлагъэ зыхэлъ хъугъэ-шIэгъи 3 цылагъэу агъэунафыгъ. С. Илющенко ахэм кIэлэу ягугъу къышIыгъ.

ЖъоныгъуакIэм и 23-м ошъушхоу къехыгъэм къыхэкIэу Мыекъопэ районым ипсэупIи 6-мэ яунашъхьэхэр ыгъэфыкыуагъэх, хэтэ 20 фэдизмэ ыкIи мэкъумэщ культурэхэм иягъэ аригъэкIыгъ. ЖъоныгъуакIэм и 26-м Кошхьэблэ районым ит къуаджэу Фэдэ ошхышхоу къыщэщыгъэм къыхэкIэу нэбгырэ мини 2-м ехъу зыщыпсэурэ къуаджэм ичIыгу Iахь 699-мэ псыр акIэхьагъ. Мэкъуогум и 3-м Кошхьэблэ районым ипсэупIэхэу Майскэм ыкIи Краснэм япсэупIи 7-мэ, чIыгу Iахь 69-мэ псыр акIэхьагъ.

Мэкъуогум и 26-м Фэдэ цыIэгъэ псыкыуным къыздыжыгъэ гумэкIыгъохэр дагъэзыжъыгъэхэу, шIоир зэкIэ аукъэб-зыжъыгъэу мэкъуогум и 5-м икIэрыкIэу

Кошхьэблэ районым ипсэупIэхэу Фэдэрэ Кармолинэ-Гидроицкэмрэ, Мыекъопэ районым ит станицэу Кужорскэм ошхышхо къащэщыгъ. Ащыгъуми чIыгу гектар 913-мэ, псэупIэ 99-мэ псыр акIэхьагъ.

— Инэу тыфэраз АР-м и ЛIышъхьэу КъумпIыл Мурат. Псыкыуным къызыдыжыгъэ тхьамыкIагъом лъэшэу ыгъэгумэ-кIыгъ, Iофхэм язытэт зыфэдэм ежъ ышъхьэкIэ зыщыгъэгозагъ ыкIи цIыфхэм ягумэкIыгъохэр адигошыгъ. Iофыр зэрэ-лпыкIуатэрэм ежъ ышъхьэкIэ ыналэ тетыгъ. Оперативнэ штабым пэцэныгъэ дызэрихьэзэ, къулыкъу зэфэшъхьафхэр игъусэхэу тызэрэзекIон фаер къытиIозэ, тшIэрэр къыддишIэзэ, гумэкIыгъом ты-пэуцужыгъ. Министерствэхэр, ведом-ствэхэр зэкIэ къыхыгъэлажъэх, тищы-кIэгъэ техникэр икъоу къытIэклигъэхьагъ, ащ ишIуагъэкIэ цагъухэм адэтыгъэ псыр адэтыгъ, псэу къаIорэм игъом тыпэу-цунымкIэ IэпыIэгъушхо къытфэхьугъ, — **къыIуагъ С. Илющенко.**

Аужырэу ошлэ-дэмышлагъэ зыхэлъ хъугъэ-шIагъэу агъэунафыгъэхэр гъогу хъызмэтым фэгъэзэгъэу къулыкъухэм дагъэзыжъыгъэх. ГуцыIэм пае, мэкъу-огум и 15-м ошхэу къещыгъэм ыпкъ кыкIэу Гъозэрыплэу екIурэ автомобиль гъогу А 153 зыфилорэм игъогу Iахь зэщыкыуагъэ. Ащ къыхэкIэу машинэхэр рамыгъаIоу гъогур зэфашIи, гъэцэ-кIэжыныхэр рашыIагъэх.

Джащ фэдэу Гъэлорышлэлэм ипашэу къызэриуагъэмкIэ, мы илэсым мэзаем и 21-м нэгъэупIэлэгъум метрэ 28-рэ илэшыгъэу жъыбгъэшхоу цыIагъэм муниципальнэ образованиэ 4-мэ соци-альнэ мэханэ зилэу псэуалэу арытхэм яунашъхьэхэр тыритхыгъэх. Мэзаем и 27-м ТэхьутэмькIэ районым гъэсты-ныпхьэ шхьуантIэр зэрыт баллоныр

къышыуи, гъунэгъоу щытыгъэ гаражым машлор къыкIэнагъ. Зыпари хэкIодагъэп, ау зы нэбгырэм шъобжхэр тещагъэ хъугъэ. Мэкъуогум и 4-м Адыгэ респуб-ликэ сымэджэщым неврологиемкIэ иотделение машлор къыкIэнэгъагъ. Мы чIыплэм мэшлогъэкIосэу къулыкъушIэхэр псынIкIэу къэсыгъэх, нэбгырэ 70-рэ фэдиз нэмыкI чIыплэхэм агъэкIосэжъыгъ. Гъэлорышлэлэм ипашэу бэ щысэу къы-хыгъэр. Арэу щытми, ицыхьэ телъэу къыхыгъэщыгъэр сьд фэдэрэ къэгъэ-нэжъын Iофтхьабзэу зэрамыхьагъэми, зыпари ахэм ахэкIодагъэп. Ар къулы-кыушIэхэм шIукIэ афелъэгъу.

Арэу щытми, аужырэ хъугъэ-шIэгъэ тхьамыкIагъоу мы уахътэм къэгъэнэ-жъаIохэр зыуж итхэм пацэм ыгу хэкIэу игугъу къышIыгъ. Ащ къызэриуагъэмкIэ, мэкъуогум и 18-м Краснодар щыщ кIалэм ХьымышкIэй зыщыгъэпсэфызэ псыхьоу Шъхьэгъуащэ зыхапкIэм псы-орым рыхьыжыи, къыхэкIыжышъуэгъап. Мэфэ 14 хъугъэу къэгъэнэжъаIохэр ащ лъэхъух. Мы мафэхэм псыр нахь зэкIэ-кIуагъ, цIыф зэрымыс къэзыбыбыхьэрэ пкъыгъомкIэ чIыплэхэр къаплыхьагъэх, лыхьон Iофтхьабзэхэр лъагъэкIуатэх.

Журналистхэр агъэшIуагъэх

Гъэлорышлэлэм ипашэу Станислав Илющенко ошлэ-дэмышлагъэ зыхэлъ IофшIэнэу, пэшлорыгъэш Iофтхьабзэу зэрэхьэхэрэм, цIыфхэм къэбарыр икъоу зэралъагъэлэсырэм алъэныкъокIэ чанэу Iоф къадэзышIэхэрэ журналистхэм ирэ-зэныгъэ гуцыIэхэр апигохыгъэх. Ар къэзыушыхьагырэ щытхьэу тхылъхэр аритыжыгъэх. Ахэм зэу ащыщ «Адыгэ макъэм» илофышIэу Кларэ Фатимэ.

Пэрыохъу зимыIэ искусствэр

Луганскэ академическэ филармонием иартистхэмрэ камернэ-музыкальнэ ансамблэу «Киевская Русь» зыфилорэмрэ Адыгеим и Къэралыгъо филармоние концерт къыщатыгъ.

гъухэм дырагъэштагъ. Донбасс щыпсэухэрэр къыныгъоу зэрихьылагъэхэм ямылпытыгъэу, ящылэныгъэ пытэу творчествэр къыхэнагъ.

ГуцыIэм пае, дунэе зэнэкъо-къухэм ялауреатэу Анатолий Лаврентьевыр хэушъхьафыкIыгъэ дзэ операцием хэлэжъагъ, дзэм щытхьэу къызэрэщилэжыгъэм пае тынхэри къыфагъэшъоша-гъэх, нэужым искусствэм зыфи-гъэзэжыгъ. КъызэриуагъэмкIэ, творчествэм укIэрычыгъэу ущы-лэушъуцтэп — анахь зыщышIуныкI лъэхьанми нэфынэр ащ къеты.

Луганскэ народнэ республи-кэм изаслуженнэ артисткэу Наталья Олефиренкэм къыхыгъэ-щыгъ — уичIыгу сьд фэдэ бзэкли шIу плъэгъун плъэкIышIт, укыиз-щыхьыгъэм гуфэбагъэу фыуиIэр зымы птырихышъуцтэп.

— ЗэкIэхэмкIи тызы цIыф-лъэпкъ. Къалэхэр къэтIухьэхэ-зэ къыдгурэIо ахэм ащыпсэу-хэрэм зэкъотыныгъэу къызэрэд-дырялэр, а зы ордэхэр къэтэIох. Лъэшэу тэгъушIо мы Iофтхьабзэм тызэрэхэлэжъэшъуэгъэмкIэ, — **ыIуагъ Наталье.**

Дунэе зэнэкъо-къухэм ялауреатэу Софья Тихаям къыкIи-гъэтхыгъ:

— Артист пэпчкIэ мэханэ-шхо иI цIыфхэм анигъэсынэу зыфэе гузэхашIэр апкырыхьа-

ным. Ащ ыгу кыкIырэр къепллы-хэрэм зызыхьащэкIэ, зымыуасэ щыIэп. УрысыбзэкIэ, украиньы-зэкIэ, инджылызыбзэкIэ, нэмы-цыбзэкIэ, итальяныбзэкIэ ыкIи чехыбзэкIэ ордэхэр къэсэIох, ау къысэпллыхэрэм ыкIи къысэдэ-лухэрэм ахэр апкырэхьэх сэ сыгу къызэрихьэхэрэм елпыты-гъэу.

Артистхэм тадэгущыIэфэу къэ-гъэлъэгъоним епллынэу цIыфхэр къекIуалэщтыгъэх. Ахэм ахэтыгъ АР-м культурэмкIэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Ольга Гавшинар. Луганскэ академическэ филар-

монием искусствэхэмкIэ ило-фышIэхэр тиреспубликэу къы-зэрэкIуагъэхэр зэригапэр ащ къыхыгъэщыгъ, шIуфэс гуцыIэхэр апигохыгъэх.

Зы жыкIэщэгъу фэдэу кон-цертыр кIуагъэ. Джырэ ыкIи советскэ авторхэм аусыгъэ ордэхэр, мэкъамэхэр ащ щыIу-гъэх, къэшъокIо ансамблэу «Рон-до» зыфилорэм икыашъохэм пстэури къагъэдэхьагъ.

Бэрэ зэпымыугъэу Iэгутео макъэкIэ артистхэр яплъыгъэхэм агъэкIотэжыгъэх.

Концертыр федеральнэ про-граммэу «Тэ — ты Урысый» зыфилорэм къыдхэлъытагъэу, УФ-м культурэмкIэ и Министе-рствэ и Урысые гастроль-концерт план тетэу зэхашагъ.

Александра БАЛАБАСЬ.
Сурэтхэр авторым иех.

Мэкъуогум и 22-м къышыу-благъэу ахэм Урысыем ичIыплэ зэфэшъхьафхэр къаIухьэхэзэ къэгъэлъэгъонхэр къатыгъэх. Новочеркасск, Новошахтинск, ЦIэмэз ыкIи Туапсэ, нэужым Мыекъуапэ яблэгъагъэх. Кон-цертым ыпэкIэ республикэм икъэбарлыгъэгъэлэс амалхэм ар-тистхэм зэдэгущыIэгъу адашылъ.

Купэу «Киевская Русь» зы-филорэм ихудожественнэ пащэу, ЛНР-м инароднэ артистэу Вик-тор Фалалеевым къызэриIотэ-гъэмкIэ, къалэ пэпчъ фабэу къа-щылэгъокIыгъэх, Iэгутео мэкъэ-шхокIэ агъэкIотэжыщтыгъэх.

— Мыщ фэдэу зэпымыоу Iоф-пшIэ зыхьукIэ, къыны. Урысыем

икъыблэ ит къалэхэр тхьамафэрэ къэтIухьагъэх, такъышIуцэу концертхэр къэттыщтыгъэх, ау ащ къэс кIуачIэ къытатыщтыгъ къытэпллыхьэу къекIуалэхэрэм, ахэм ягузэхашIэхэм, — **къыт-филотагъ Виктор.** — Тыкыиз-дикIыгъэми Iоф щытэшIэ зэпы-мыоу, къэгъэлъэгъонхэр тэгъэ-хьазырых. ХэушъхьафыкIыгъэ дзэ операцием титворчэскэ щыIэныгъэу зэпыгъэуэгъап. Дон-басс щыпсэухэрэми, дзэу къулы-кыушIэхэу тичIыгу къэзылхьумэ-хэрэми къэгъэлъэгъонхэр къафэ-тэтых. Тызэжэрэр — къытэпллы-хэрэм щыпэу къаIурэмрэ яIэгутео макъэрэ.

Виктор къытиIуагъэм илофшIэ-

ЮфшIэнхэр зэрэзэшIуахыгъэхэр ауплэкIугъ

Красногвардейскэ районым ит къуаджэу Хьатикъуае екIоллэрэ автомобиль гъогоу километри 2,84-рэ хъуэр «Шынэгъончэ ыкIи шэпхэшIухэм адиштэрэ гъогухэр» зыфилорэ лъэпкъ проектым къыдыхэлъытагъэу агъэцэкIэжыгъ.

БлэкIыгъэ жьоныгъокIэ мазэм юфшIэнхэр щаухыгъэх. Мыщ къуаджэм иурам шъхьалэу Мирэр зэпечы, арышъ, социальнэ мэхъанэ ин зилэхэм ащыщ мэхъу.

Красногвардейскэ районым игъогушI хъызмэтшIапIэу псэуалъэр зыгъэцэкIэжыгъэм лъэпкъ проектым къыдыхэлъытагъэу ыпэкIи макIэп юф зыдишIагъэр, зэкIэри шапхээхэм адиштэу ыгъэкIэжыгъ. Ежъ хъызмэтшIапIэм иунэе лаборато-

рие илэу ащ къызэригъэнафэрэм тетэу асфальтыр зэхалхъэ ыкIи тыралхъэ.

Ащ пае къэмынэу юфшIэнхэр зэрагъэцэкIагъэхэр нэужым «Адыгеяавтодорым» иэкспертхэм ауплэкIужыгъ. Гъэло-рышIапIэм илабораторие илофышIэу Джэнчэтэ Бэллэ къызэрилуагъэмкIэ, гъогур ээцизмэ, зыщишыкIагъэм егъэзыхыгъэмэ, асфальтэу тельыр шапхээхэм адиштэу зэхалхъагъэмэ, нэмыкI шапхэу

проектым къыдыхэлъытагъэхэр гъэцэкIагъэхэмэ зэрагъашIэ.

— *ПэшIорыгъэшъэу къызэрэнэфагъэмкIэ, асфальтым илуагъэу шапхээхэм адештэ, — къылуагъэкспертым.*

Мыщ фэдэ уплэкIунхэм юфшIэнхэр шапхээхэм зэрадиштэрэр къагъэла-гъо, заказхэр зытырэми, ар зыгъэцэкIэрэми шыкIакIэу лъэхъаным къызидхыхэрэр нахъыбэу гъогушыным шагъэфедэнхэм фэлорышIэх.

ЕджэпIэ зеклонным зырагъэушъомбгъу

ЕджапIэхэм ачIэс кIэлэцIыкIухэр зеклонным хэгъэлэжъгъэнхэм ипрограммэ Адыгеим игъэклотыгъэу шагъэцакIэ, кIэлэцIыкIу 900-м ехъу Мыекъопэ районым ащ ишIуагъэкIэ шылагъэх, тикъушъхъэхэм ядэхагъэ зэрагъэлыгъу.

Турбазэу «Горная» зыфилорэм ихъакIэщ кIэлэеджакIохэр чIагъэсых, шагъашхэх. Фэло-фашIэхэм ахэхъэх республикэм изекло чIыпIэхэм экскурсие кIэлэцIыкIухэр ащэнхэр, мастер-классхэр афызэхачэнхэр.

ЫпкIэ зыхэмылъ мыщ фэдэ зекло дэкIыгъохэу я 5 — 9-рэ классхэм арысхэр къызыхагъэлажъэхэрэр

Адыгеим 2022-рэ илъэсым къыщегъэжъагъэу шызэхэщ, ар лъэпкъ проектэу «Зеклонным ыкIи хъакIэ егъэблэгъэным яиндустрие» зыфилорэм къыдыхэлъытагъэу щыт.

Гъот макIэ зилэхэм ыкIи сабыибэ зэрыс унагъохэм якIэлэцIыкIу 1316-рэ гъэрэкло мы программэм къыыхрагъэуытагъ. Лъэпкъ проектымкIэ мыл-

кур къатIупшы, ащ даклоу мысатыушI организациехэу къэралыгъо фэло-фашIэхэр зыгъэцэкIэхэрэм аратырэ социальнэ сертификатхэри юфым пэлуагъахъэ. Сертификатыр зэрэтырэм, ащкIэ фэло-фашIэхэм апкIэ еты. Юф-тхъабзэм фэгъэзагъ зеклоннымкIэ ыкIи зыгъэпсэ-фыпIэхэмкIэ Адыгэ Республикэм и Комитет.

Къушъхъэ пчэнхэм, шъыхъэхэм япчъагъэ хэхъуагъ

Комплексэу «Лаура» зыфилорэм щалыгъ псэушъхъэхэм япчъагъэ охътэ кIэкIым къыклоцI хэхъуагъ.

ЖьоныгъуакIэм ыкIэхэм, мэкъуогъум икIыхъэгъухэм адэжъ къушъхъэ пчэнищ къэхъугъ, къохъэплэ кавказ пчэн лъэпкъхэр ары хахъо зыфэхъугъэр.

Джырэ уахътэм пчэн къэхъугъакIэхэр ежъ-ежы-рэу машхэх, пчэн анэмэ ящэ афеку. Пчэн анэхэри ялфыгъэмэ лъэшэу апылтых, афэсакых. Ахэм уахэхъагъэми, лъфыгъэмэ урагъэкIоллэщтэп, зэрэ-ямалэу къаухъумэх, ар дэгъу, ау ащ даклоу уплэкIунхэр шыгъуае мэхъу.

Шъыхъэ къолэнмэ яуна-гъуи хахъо иI, тхъамафэ-кIэ узэкIэлэбэжымэ, «Бэм-би» дунаим къытехъуагъ. Бэп уахътэу тешIагъэр шъыхъэ анэм илфыгъэ вольер къогъум зыщишы-гъыгъэм, зыщигыбылты-щтыгъэм, джы шъыхъэ цIыкIум къечыхъэ, дуна-ри зэрегъашIэ. Зекло къэ-кIуагъэхэми, юфышIэу мыщ Iухэми ащымыщынэу шъыхъэ цIыкIум псынклэу шъолъырыр къызэпечы-хъэ, макIэ, мэджэу.

Енотхэм япчъагы хэп-

шыкIэу хэхъуагъ, енот анэкIитIумэ «сабий» къолэни 6 къафэхъугъ.

Вольернэ комплексым щылажъэхэрэр мэгушIох мыщ дэс псэушъхъэхэм япчъагъэ зыхахъокIэ. Вольерым псэушъхъэхэр щымыгупсэфыщтыгъэхэмэ, ящыкIагъэ Iусыр щамы-гъотыщтыгъэмэ, лъэужым щыкIэхэу къэнэныех. Зэ-кIэ агъотышъ ары зыкIалъ-фэхэрэр, зыклахахъорэр.

**Кавказ
заповедникым
ипресс-къулыкъу**

Лэгъо-Накъэ екIурэ гъогур агъэцэкIэжы

ЗыгъэпсэфыпIэу «Лэгъо-Накъэ» изетегъэпсыхъан Адыгеим щылагъэкIуатэ.

Лъэпкъ проектэу «Зеклонным ыкIи хъакIэ егъэблэгъэным яиндустрие» зыфилорэм хэхъэрэ федеральнэ проектэу «Зеклонным иинфраструктурэ хэхъоныгъэхэр егъэшIыгъэнхэр» зыцIэм къыдыхэлъытагъэу автомобиль гъогоу «Дахъо — къушъхъэтхэу Лэгъо-Накъэ» игъэцэкIэжынын фежъа-гъэх. ЗэкIэмкIи агъэцэкIэ-жыщтыр метрэ 965-рэ. 2023-рэ илъэсым ыкIэ нэс юфшIэнхэр аухынхэу агъэ-нафэ.

«Мыщ фэдэ проектышхом игъэцэкIэн ишIуа-гъэкIэ республикэм зекло-ным джыри нахъ зыщиу-шъомбгъушъ, зэрэхэгъогоу зеклохэр къарыкIыштых. Инфраструктурэу мы чIы-пIэм ищыкIагъэр зэкIэ тIупшыгъэн фэе, гъогу-хэм язакъоп, электриче-

ствэри, гъэстыныпхъэ шхъуантIэри, псырыкIуа-плэхэри къещэлэгъэщтых. Мыгъэ гъогум игъэцэкIэ-жынын тыухышъ. Ащ зы-гъэпсэфыпIэм цIыфхэр рищэлэщтых», — **къылуагъ УФ-м псэупIэ-коммунальнэ хъызмэтымкIэ ыкIи псэолъэшIынымкIэ иминистрэ игуадзэу Юрий Гордеевым.**

Проектым къызэрэди-лтырэмкIэ, автомобиль гъогоу агъэцэкIэжырым бгъуитIу зекIуакIэ илэщт, машинэ уцупIэхэри къы-щыдэлъытэгъэщтых.

«Федеральнэ бюджет учреждение «РосСтройКонтроль» зыфилорэм иинспекторхэр ары гъогум игъэцэкIэжынын зэрэкло-рэм лыпплэхэрэр. Джырэ уахътэм гъогужым изэхэ-хыжынын, чIышъхъашъоу гъогур зэрыкIощтым изэ-

гъэзэфэн дэлажъэх. Джы-рэблагъэ псырычъапIэхэм язэблэщын, гъогу Iупэхэм ягъэпытэн епхыгъэ юфшIэнхэм афежъэщтых», — **къылотэгъ Федеральнэ бюджет учреждениеу «РосСтройКонтроль» зыфилорэм игенеральнэ пачэу Владимир Щербининым.**

Правительствэм иуна-шъокIэ 2021-рэ илъэсым ибэдзэогъу мазэ къыще-гъэжъагъэу УФ-м псэупIэ-коммунальнэ хъызмэтымкIэ ыкIи псэолъэшIынымкIэ и Министерствэ федераль-нэ проектэу «Зеклонным иинфраструктурэ хэхъо-ныгъэхэр егъэшIыгъэн-хэр» зыфилорэм пэщэны-гъэ дызэрехъэ, ар лъэпкъ проектэу «Зеклонным ыкIи хъакIэ егъэблэгъэным яиндустрие» зыфилорэм къыдыхэлъытагъэу щыт.

Цыфым ишлушлагъэ клодырэн

Шу зышлэрэм ыцлэ цыфхэм рало хабзэ ыкIи ащыгъупшэрэн. Ащ ищыс бзэшлэныгъэлэжъэу, кавказоведэу, общественнэ loфышлэшхуагъэу КIэрэщэ Зайнаб ишлулэжыгъэ клагъэтхъэу тиреспубликэ зэфэдэкIэ мэфэкл loфтхьабзэхэр зэрэщырагъэкloкIыхэрэр.

КIэрэщэ ЗайнабкIэ нидэльфыбзэр аукуодыгъэп, ар — Ным, псэм азыныкьоу, ащ атешыкIыгъэу ылытэщтыгъ. Зайнаб ищылэныгъэ зэрэщытэу наукам, адыгэ бзэшлэныгъэм фигышшоагъ, сыда плэмэ шлоигъуагъ зыгъ адыгэ лъэпкъыжъ лъэным, лыхъужьым фэдэу, адыгабзэр псэпытэу щытыныр.

Джырэ адыгэ бзэшлэныгъэр зэфэдэкIэ гъогу нэфынэ тезышагъэр КIэрэщэ Зайнаб ары. Ащ фэгъэхыгъэу дунэе гъэсэнэгъэ loфтхьабзэу «Адыгэ диктантыр», дунэе шлэныгъэ симпозиумэу «Актуальные проблемы общей и адыгской филологии» зыфилоу, адыгабзэм иушэтын-зэхэфын дэлэжъэрэ шлэныгъэлэжъ

нэбгыри 120-м ехъу зыхэлэжъагъэхэр Адыгэ къэралыгъо университетым щыкIуагъ. Бэмышлэу АР-м и Лъэпкъ тхылъеджаплэ КIэрэщэ Зайнаб ыцлэклэ Iэнэ хъурае щызэхашагъагъ. Зайнаб иунэе хъарзынэщ кыхэхыгъэ научнэ материалхэр, анахъэу осэшлэ зилэ илэпэрытххэр электроннэ шапхъэм рагъэкIуагъ. Къыдэклэным ятлонэрэу фагъэхъазыры З. КIэрашэм ихэшпыкIыгъэ loфшлагъэхэмкIэ томитур, ар апэрэу 1995-рэ илъэсым кыхауыгъагъ апэрэу, ау джы гъотыгъуае зэрэхъугъэм кыхэхэлэу икIэрыкIэу кытедзэжыгъэныр игъоу алъэгъугъ.

Тхылъеджаплэм щызэхашагъэ Iэнэ хъураем апэрэ адыгэ бзэшлэныгъэлэжышхоу З. КIэрашэм илофшлагъэ пэпчъ осэшхоу илэр щыкIэгъэтхыгъ. Мыщ хэлэжъагъэх гуманитар ушэтынхэмкIэ Адыгэ республикэ институтэу Т. КIэрашэм ыцлэ зыхъырым бзэшлэныгъэмкIэ иотдел ило-

фышлэхэм ащыщхэр. Джащ фэдэу loфтхьабзэм кырагъэблэгъагъэх АКЪУ-м адыгэ филологиерэ культурэмрэкIэ ифакультет ишлэныгъэлэжъхэр. Илъэсыбэрэ Зайнаб бзэшлэныгъэм зэрэдэлэжъагъэр, зэкIэ илэпэрытх тхыгъэхэр, мини 2-м шхъадэкIэу, мы факультетым кызырэхъагъэгъунахэрэр къалуагъ. Ахэм шлэныгъэлэжыым илекциехэр, истатъяхэр, фольклор этнографическэ ыкIи бзэ диалектологическэ тхыгъэхэр ыкIи студентхэм янаучнэ loфшлагъэхэр бзэм идиалектхэмкIэ, ащ нэмыкIэу мэхъанэ зилэ угъоигъэхэу Зайнаб япашэу студентхэм ашлыгъэхэр бэу щызэлэугъэклагъэх.

АКЪУ-м ипрофессорэу, филологии шлэныгъэхэмкIэ докторэу Унэрэкьо Рае шлэныгъэлэжыым икIэн ухъумэгъэнымкIэ университетым адыгэведениемкIэ и Гупчэ Зайнаб ихъарзынэщ хэлъ тхыгъи 150-рэ фэдиз электроннэ шапхъэм

зэрэралъхъагъэм ишлуагъэ кызырэкloштыр, мы зыфэдэ щымылэ материалхэр нэмыкI ушэтакloхэм зэлъагъэшлэгъэнхэмкIэ мэхъанэ шхо илэу ылытагъ. Джащ фэдэу сборникыкIэм кыдэхъгъэ материалхэми Рае ягугъу кышыгъ, ар 1953-рэ илъэсым шапсыгъэ диалектым фэгъэхыгъэ loфшлагъэу урысыбзэкIэ кыхауыгъагъэр адыгабзэкIэ кызырэтэгъэщтыр кылуагъ. НэмыкI темэ гъэшлэгъонхэу лъэпкъ фольклорым фэгъэхыгъэхэри, гушылэм пае, нарт Шэбатныкьо иорэд нэмыкI шыпкъэу къалуагъэу, я XX-рэ лэшлэгъум ия 40-рэ илъэсхэм Зайнаб оредыло-тхыдэуатэу КIуай Зэфэс кылоу ытхыгъагъэр зэрэхэлъыр, зэкIэ мы илэпэрытхыхэр уасэ зилэхэу зэрэщытхэр Рае кIигъэтхыгъ.

Университетым адыгэ филологиерэ культурэмрэкIэ ифакультет loфышхоу зэшлуихыгъэхэм ащыщ КIэрэщэ Зайнаб иилъэси 100 ипэгъокIэу «Ныдэль-

фыбзэр «лъэпкъым ыпсэ зан» («Язык — душа народа») урысыбзэкIэ кызырэдигъэкIыгъэр. Ащ илъэтегъэуцэ Iэнэ хъураем кыдыхэлъытэгъагъ, тхылым loф дзышлагъэхэу Унэрэкьо Рае, университетым адыгэ филологиерэ икафедрэ идоцентэу Хъуажъ Нурет яшлошхэр кыралотыкIыгъэх.

Лъэпкъ тхылъеджаплэм илофышлэу Унэрэкьо Джэнэт кыгъэхъазырыгъэ кыгъэлъэгъон инэу, анахъ документ гъэшлэгъонхэр, илэпэрытххэр, статья зэфэшхъафхэр, тхылхэр, гушылалэхэр бзэшлэныгъэмкIэ зыхэлъхэм Iэнэ хъураер къагъэбаигъ.

Мэфэкл loфтхьабзэм кырагъэблэгъагъэх адыгэ бзэшлэныгъэр зышлогъэшлэгъонхэр, ащ рылажъэхэрэр, лъэпкъым ыбзэ кызытэгъэнэгъэныр, кыуухъумэгъэныр зыкIабылхэр, ныбжыкIэ чанхэр, Лъэпкъ тхылъеджаплэм илофышлэхэр.

ДЗЭУКЪОЖЪ Нуриет.

«Жьогъобыным» имэфэкл

КIэлэцIыкIухэм апаекIэ журналэу «Жьогъобыныр» кызыдэклырэр илъэс 35-рэ хъугъэ.

Джащ фэдэу журналхэу «Родничок Адыгеи», «Зэкъошныгъ» ыкIи «Литературная Адыгея» зыфилохэрэр къыдэклых. Мыщ фэдэ гухэлъ иныр пхырышчыгъэным кIэщакlo фэхъугъэр ыкIи журналипллым яредактор шхъалэр тхэкlo цIэрылоу Мэцбэшлэ Исхъакъ ары.

Непэ сэ анахъэу зигугъу къэсшыштыр зимэфэкл хэзгъэунэфыкIырэ журналэу «Жьогъобыныр» ары. АдыгабзэкIэ ар илъэсым плIэ къыдэклэ ыкIи тефэу цIэ дэхэ дэди ил. КIэлэцIыкIухэм, сабийхэм анахъ псэкъэгъэшлыгъэ дахэ зэрэщымылэр хэти тэшлэ, ахэм мы журналыр атегъэпсыхагъ. ЯадыгабзэкIэ еджэнхэ-тхэнхэ алъэкIэу, ащкIэ ягупшысэ кыралотыкIынуу гъэсэгъэнхэр, щылэныгъэ лъэныкъуабэмкIэ яплуныгъэ, ядунэегурылуакIэ гъэлэшыгъэныр ыкIи ежъ кIэлэцIыкIухэр ашхъэкIэ мы журналым икыдэгъэклэ хэгъэлэжъэгъэнхэр ары пшъэрылъ шхъалэу зэшлуихырэр.

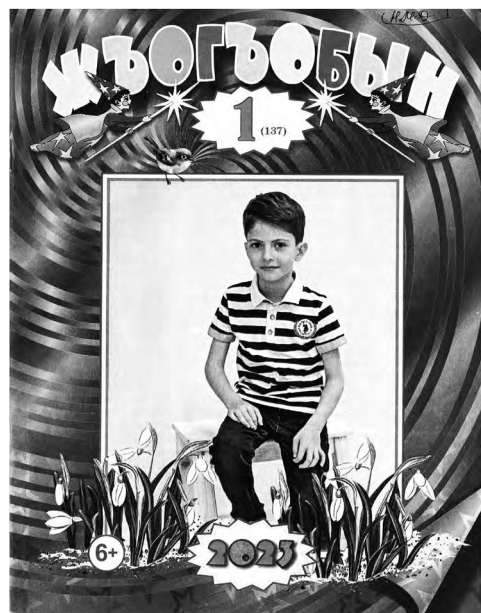
Журналыр нэр зыфишэу сыдигъуи пкIырапкIын, тхыгъэу кыдадэхэрэ пэпчъ сурэтхэр игъус. Кызырэхъуагъэу, илъэсым плIэ къыдэклэ, арэу зыхъукIэ, ар охътэ лъэхъани 4-у — кIымафэм, гъатхэм, гъэмафэм ыкIи бжыхъэм афэгъэхыгъэу зэхэт.

Илъэсым иуахътэ пэпчъкIэ тхыгъэ этюдхэр, адыгэ усаклохэм яусэхэм, рассказ цыкIухэм ащыщхэр, плуныгъэ мэхъанэ зилэ гушылэгъэхэр, цыкIухэм ахэр арагъэшлэнхэм пае, адыгэ пшысэ кIэклэ lупкIэхэр, кIэлэцIыкIу рассказхэр къыдэхъэх.

Джащ фэдэу анахъ мэхъанэ зилэр Iэдэб, нэхъой, гулытэ, щэлагъэ, гукIэгъу ыкIи гумэкI ялэу сабийхэр плугъэнхэр ары. Ащ елытыгъэу, «Адыгагъэр — цыфыгъ» зыфилорэ темэр игъорыгъоу журналым къыдэхъэ. Адыгагъэр кыбгурызгъэлорэ, нахъ кыппэблагъэ зышырэ сатыриплхэу тхакloу Мэцбэшлэ Исхъакъ мыпшыжъэу ыусыгъэхэм ащыщхэри, акылым, плуныгъэм хагъахъоу, мыщ къыдэхъэх. Мэфэкл къыдэклэгъом ахэр кышытыгъэх:

**Уилофшлагъэ шушлэ хэлъмэ,
Къэбгъэшлагъэр насыпыгъ.
Ау джы нэсы ар гухэлъмэ,
Пшэгъэ пстэури плэпызыгъ.**

**Палор напэшъ, зыщымых,
Адыгагъэм удэмых.**

**Палор пшхъэмэ, шхъэм егъапш,
Джауштэу пшIэмэ, улы пхъаш.**

**Шхъэфэгъэшлэ тэдж зышырэм
ЫпхъэкI пызрэн,
Адыгабзэм рымыпшырэм
Ылпэпсэ сысрэн.**

КIэлэцIыкIухэр мызэщынхэм ыкIи плугъэнхэм тегъэпсыхагъ «Зымыгъэзэщ! Ор-орэу гъэлэжъ» зыфилорэ рубрикэр.

Мы нэклубгъом сабийхэм якIэсэ псэушхъэхэр, къэкIырэ лъэпкъхэр, кытэ-

шлэклэгъэ дунаим идэхагъэ арылопъагъо. Ахэр шхо зэфэшхъафхэмкIэ агъэлэжы-зэ, ахэр зэхэт пшысэхэу, хырыхыхъэхэу ашлэхэрэр агу къагъэкIыжыых, игъорыгъоу щылэныгъэм щыщ мэхъух.

Журнал нэклубгъо пэпчъ зы гъэшлэгъон горэм фэгъэхыгъ: тичлыопс ыкIи тимэхэм ахэс псэушхъэхэр зыфэдэхэр; ежъ еджэкlo цыкIухэм чаныгъэлушыгъэу къахафэрэр ыкIи дэгъоу зэреджэхэрэм готэу, спортым, къашъом, оредым, сурэтшыным ыкIи нэмыкI IэпэлэсагъэхэмкIэ зыкызырэхъэхэрэр кыщалотагъ.

Пшысэхэр, рассказ кIэклэхэр, хырыхыхъэхэр, адыгэ кIэлэцIыкIу джэгукIэхэр журналым дэбгъотэщтых. Ежъ еджэкlo lорышлэ хъупхъэхэм ялэшлагъэхэри, ясурэтхэри къыдэхъэх. «Жьогъобыныр» унагъомкIи, сабийхэмкIи, кIэлэцIыкIу IыгыплэхэмкIи, ублэплэ еджаплэхэмкIи мэхъанэ зилэу, плуныгъэр ыкIи еджэн-гъэсэнэгъэр хэти нахъ пэблагъэ зышырэу сэ сепллы. Журналым илъэсыбэ хъугъэу loф дзышлэрэ редакторыр Дзыбэ Назрэт.

«Жьогъобыныр» кызыдэклырэр мыгъэ илъэс 35-рэ хъугъэ. Ар мысабийжъ дэдеми, джыри ныбжыкI, тапэкли адыгабзэр ыгъэжыынчэу, кIэлэцIыкIухэр, нытыхэр, зэкIэ журналыр зыкIасэхэр ыгъэгъушлоу бэрэ «Жьогъобыныр» щылэнэу, кыдэклэныу тыфэлъало. ЗэкIэ журналым еджэхэрэм ыкIи дэлажъэхэрэм мэфэклэмыкIэ тафэгъушло.

МАМЫРКЪО Нуриет.

«Ащ нэмыкІ ІофшІэн зыщыслъэгъурэп»

Гьогурыклары чынэгъончъэнымклэ Къэралыгъо автоинспекциер ильэс 87-рэ зэрэ-хьурэр хегъэунэфыкы. Мэфэкым ипэгъоклэу гьогум тель шылэныгъэ жьуплэм ыгу-зэгү хэтэу 10ф зышлэрэ старшэ лейтенантэу Шьоджэ Азэмаз зылудгъэклагъ.

Гъогу патруль къулыкъум ихэушъафыкыгъэ батальон иротэу N 1-м хэтэу къулыкъур зихъырэр илъэси 8-м ехъугэ къодый нахь мышIэм, ис-нэхъаткIэ Iэпэлэсэныгъэ хэлъ. Инспектор ныбжьыклэр иофшэн фырилэ ипеллыкIэхэмкIэ «Адэгъ макъэм» къыдэгощагъ.

ЫгукІэ пытэу зыдиІыгыгъ

Нахыбэрэмклэ цыфым сэнэхъатэу кыхыхыщтыр джыри цыкълэзэ егупшысэ, ыгуклэ зыдидыгъу лъэкълатэ. Ахэм ащыц тигушылэгъу. Теубытагъэ хэпъу мы къулыкъуым ищылэныгъэ рипхыгъ.

— Мыекьуапэ сыккышчыхуыг
ыккы сыщаплуыг, — ккьелуатэ
Шьоджэ Азэмат. — Гурыт
еджаплэу N 10-м сыщеджагъ,
ащ даклоу спортым чанэу сыпы-
лыгыт, анахэу самбэм ыккы
лэккэ зэоным. Еджэплэ ужым
ккыхэсхышт сэнэхэтым бэрэ
сегушысагъеп, Адыгэ ккьэралыг
гоу университетым июридикескэ
факультет сычлэхыаг. Сыда
плэмэ, гухэлъ силагъ Ккьэралыг
автоинспекцием сыхэхъанэу.
Сшынахыжъхэмй ащ ккьулыккыур
цахышчыгъ. Шьуашэу ащыггым
сыгу рихъэу сепплышчыгъ, ккья-
ютэрэ ккьэбархэм сядэлущыгъ.
Ары сыгулккэ фэцагъэ сызышылъ-
гъэр. Апшээрэ еджаплэр 2012-рэ
илъэсым ккьызысэхуым шхъхъэ-
гъусэ згъотыгъэ ыккы а илъэс
дэдэм дзэ ккьулыккым сыккыуагъ.
2015-рэ илъэсым вневедом-
ственнэ ухуымэнымккы отделим
лофшлэныр сьезгъэжыаг (зэу
инспекцием уаштэщыгъеп),
мзэз заулэ тешлагъэу АР-м и
Ккьэралыгъо автоинспекция сьы-
ккьожыгъ ыккы непэ ккьызнэсы-
гъэм ротэу N 1-м лоф шысэшлэ.

**РыкІэгъожьэу
къыхэкІыгъэп**

Ошхи, оси, тыгьи уимылау
гьогум утетэу лоф шыпшлэныр
псынклэп. Ащ дыкыгъужь гьогу
инспекторхэр шынзгьо чыплэ
ифэхэу бэрэ кыызэрэхэкырэ.
Цыфхэр зыцымышэкюхэрэ
чыплэм, анахъу чышым, кы-
шагъэуцурэ машинэм кыкыш
цыфыр кыфэдэр кэшлэгъуае.
Шынэр кьатеклоу кызышыхэкы-
рэ уахтэ шылэмэ тигушылэгъу
теулчыгь.

— Мыцынэрэ цыф шылэп,
ау ащ кыкырэп штапхэу ущы-

тыныр. Къулыкъушлэм гущо-
ныгъэ хэлъын фæе. Чынагъохэм
укъагъацтэмэ, гъоум утетæу
къулыкъур пфæхъыцтæп. Шъып-
ккъэ, чынэгъо чыплæхæми та-
рыфæу бэрэ къыхэкълы, тилуфшлæ-
гъубæхæми гъоум апæз щатыгъ.
Ахэр тцыгъупшæхэрæп, яшлæж
тæгъальаплæ. Шъуашæки, лæшæки
дæгъоу тызетæгъæпсыхæгъ, ау
щылæныгъæм къырыкълуцтыр къæ-
шлæгуай, — **къыхигъæщыгъ**
Азмат.

Къэралыгъо автоинспекцием
лоф шызышлэнэу хахьэрэр бэ,
ау ар зэрэкыным кыыхэкыкыкэ
псынклэу хэкыжыырэри маклэп.
лофшлэн пстэуми кын гэнэ-
фагъэ апыль. Ау ащ ишъэфхэр
кызылэклэбгъахъу, пшъэдэ-
кыжъу уилэр кыбгурылозэ,
уипшъэрълхэр бгъэцаклэхэ
зыхъуклэ пэрыохъухэм узэра-
пэшуклоштым Азэмат ичыхъэ
тель. Анахъ шъхалэхэм ащыщэу
кыхигыгъэщырэр уисэнэхъат шу
плъэгъуныр ары.

— Кыхыхэсхыгъэ сэнэхбатым сырыклэгъожьэу зы такыкьи кыхыхэлыгъэп. Нэмыкл юфшлэным сэ сыхъэкъэ зыщыслэгъужьырэп ыкли сфэгъэкълэн юу шлэрэп. Илъэс пчъагъэхэм автоинспекцием юф шызышлэгъэ инспекторхэм саклырэлпы, кысаалорэм сэдэл, саготэу юф адэсэлэ, — ело Шьоджэ Азमत.

**ЕкЮлІакІзу
цЫфхэм
афыриІэр**

Гьогум шылэныгьэр шыжьют, ащ зэпымыоу зэхьоклыныгьэхэр фэхьух. Инспекторхэр мафэ кьэс цыф зэфэшхьафыбэхэм аlоkаh, ахэр анэгүклэ зэрэзэфэмьдэхэм фэдэу яшэнклI зетеклх. Машином кьикIэу кьяхьонхэрэри кьыхэкIых, гушылэ дахэхэр кьапэзыгьохыхэрэри ахэтых. Ау кьулыкшүшэхэр зэкIэмI зэфэдэу афышытынхэ фae. Хэбзэгьэуцугьэу шылэзхэр ялэуытыпгьэхэу шэлэгьэ ин, пытагьэ кьызхагьэфэныр япшээрьылъ.

— Сэ сицйф гэлсыкэкэкэ гулцанэу сышйт, — гушлээ кьелүатэ Шьоджэ Азэмат. — Егээзыгэ юфкэкэ зашлогзанэу шьтгп. Кьэээрэбгээуцгүгэхэм тетэу бырысыр кээзылэтыныр, инспекторыр зыгээмысэныр зикласэхэр цылэх. Зэу телефоныр кьаштэшь, интернетыр яамалышлэу кьытпээуцх, даохэр атхых. Унэгү зэхэгьхьагээу

хэти уклрыхьэ хьуштэп, цыфыр кьызфэлпцэн фæе. Анахь шьхьа-
лэр ямыфашьошэ пшэдэкълыхьыр
атемыхьл, хабзэкъл адзезекъл.
Водительхэм, лэсрыкълэхэм,
гьогу-патрулым икълыхьулъэхэм
и язекълуакълэ, азыфагу иль
зэфыщытыкълэр зынэсырэр хэти
изэхшьылкъл кьызиыхьылкъл, лфы-
гьоу кьэуцухэрэр дэгъэзыгъэхэ
хьушт.

Инспектор ныбжыккэм кы-
зэрэхигэщыгъэмккэ, афимы-
гэгъушъуцхэм ащыц ешъуа-
гъэу автомабильтэр зерафэныр.
Гухэккэ нахь мышлэми, ешъуагъэу
рулым ккэрысыр бэдэд. Сыд
фэдэрэ хэбзэгъэуцугъэ агъэ-
лъэшыгъэми, зыми шыцынэ-
хэрэп, ащ пае кыагъанэрэп.

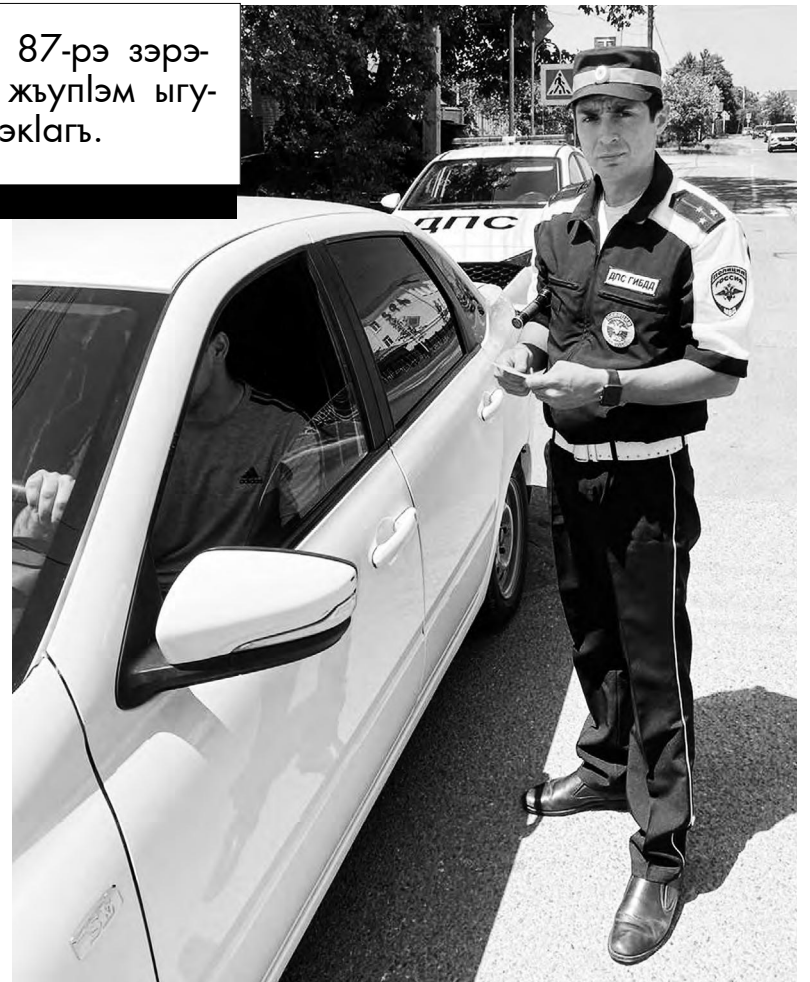
**Пшъэрылъхэр,
гум кьинэжьырэ
хьугъэ-шагъэхэр**

Гюгу-патруль кыулыккым ин-
спекторхэм пшээрлызэ ялэхэр
зэхьоклыкгээ хьурэп. Гюгуры-
клогыр чынэггьонччэныр, ащ
хэлажэхэрэм ащылэныгыз ыкй
йпсауныгыз кьзухумэгьэнхэр
анахь шхьаьлэхэм ащыц. Ава-
риехэм япчьагээ нахь маклэ
шыггьэным фэларышлэрэ лф-
тхьабзэу зэхэхэрэм инспек-
торхэр чанэу ахэлажьэх. Ахэр:
«Ешьогээ водителыр», «Щынг-
гьонччэ бгырыпх», «Клэлэцлык-
тысыплэр», «Тонировка» зы-
филохэрэр, нэмыкхэри. Ялоф-
шлэн шыагыз кьытэу зэрэлы-
гэкьэлотэштым полицейскэхэр
мышшьыжьхэу ыуж итых.

Шилэньгээр лэньхыуабэу зэхэт. Чэши мафи гоогум күүлкээр шызыхыхэрэм элпэлэгү ячыклагэу кяуалалээр бэ. Чыжьэу кыихкхэрэм, ащ даклоу мыщ шыгсэххэрэми, ямашинэ кутагэу е япсауныгэ изытет кызылыхагэу заккыфагэзагэу хэти луагэкыжыырэн, амал зэрилкэлэ афэлэкыштыр афашлэ.

Тигушылэгъу ащ фэдэ гукъэ-
клыжъу илэр маклэп. Ау зэклэ-
ми ягугъу къэпшынын хьурэп.

— Зы шысэ кыышчуфэс-хын, — кьеуатэ Шьоджэ Азмат. — Полицием истаршэ лейтенантэу Лафышэ Салим скыгохэу Мыекыуапэ идэки-бэгом ащык кьулыкьур шыт-хыызэ, тыздэщыт чыплэм ма-шинэр кыышчуфуг, гүлэу хуль-фыгьэр кьиклыгь. Иунагьо-ишхуэу зыгорэм кьиклыбхыызэ, ишххуэгусэ иакьыл шыуагь.

Мы кылэм зэрэшымыгыуазэр кытылуагы ыкйи бзыльфыгыэр сымэджэщым нэджэсынэу кыитэлъэлугь. Адыгэ республикэ сымэджэщым бзыльфыгыэр тшагыэ, ищыкыгъэ лэпылэгьур рагъэотыгы. Унагьор кыитфэрзагы, ар зымыуасэ шылэп.

Джащ фэдэу, гьогум кыте-
хъухьэрэ тхьамык'эгъуабэхэм
апэу рихьыл'эхэрэм инспектор-
хэр ащыщых.

— Гаюгу хуугэ-шаггэм цы-
фыр зыхэк/уадэк/э кын дэд,
— **elo Азэмат.** — Ац фэдэу
тызэрихыйлэрэп мак/эл, угу
амыггуэзын плъэк/ырэп. Мары
бэмшылэу Мыек/уапэ урамэу
Курганнэм пшээшэ нйбжык/эу
щытыраутыггэм идунай ых/о-
жыыг. Ятэ куозэ а ч/ыплэм
кыызэрэ/улэдаггэр джы кыиз-
нэсыггэм сыгу ик/ырэп.

Спортым ишгуагъэр

Шьоджэ Азэмат зэрилы-
тэрэмклэ, хуульфыгэ пэпч, ар
етлани хэгэгү клоцл лофхэмклэ
куулыкэухэм лоф ашиэлэ зы-
хуылкэ, физическэ ухазыры-
ныгэ лпылпэн ыкй ыгэпытэн
фае. Ежэ охтэ лые кызээр-
фыхэкэлү кэчэыхыаным пыл,
ялофшэнклэ ар нахь кашьхыа-
пэу шыт. Сыда плөмэ, кяггэу-
цүрэ водителыбэхэм машинэр
кыаганэш, зыклэлэжы. Ахэм
альежэнэхэ фаеу мэхү.

Джац фэдэу инспектор нyb-

жыыклэр спорт обществэу «Динамэм» зехищэрэ зэнэкьокьухэм зэклэми автоинспекцием ыцлэклэ ахэлажэ, хагъэунэфыкырэ чыплэхэри кыфагъэшъуашэх.

Унагъор
ИКЪОТЭГЪУ

Азэматрэ ишхьэгьусэу Ане-
тэрэ пшъэшъищ зэдапӀу: Миле-
на, Лиана, Самира. Ахэр аныб-
жыкӀэ цыкӀух, анахыжъым
ипӀэси 10, анахыкӀэр мэзищ
хьушт нӀлӀп.

— Мэфэк! Ыкли зыгъэпсэфыгъо мафэхэм зэрэунагъоу тызэхэхъанэу бэрэ кыхэкълэрэп, — къелуатэ тигушылэгъу. — Къулыкъушлэм къытефэрэ мафэм лоф ылшэнэу шыт, ар уиунагъуи зэхэбгъэшлыкълын фае. Сянэ-сятэхэр лэпылэгъушлоу тилэх, тызэхэсэу тызэдэпсэу. Сятэу Айтэх кълэлжыгъэ зыгъэпсэфыгъом шыс, сянэу Саныет щэ заводэу «Тамбовский» зыфиорэм лоф щешлэ. Арыш, сызчымысым сисабыйхэр нанэ-татэхэм янэплэгъу фабэ шыкълэхэрэп.

Тизэдэгүшлэгүү иклэхүым
Азэма т иофшлэгүхэм, вете-
ранхэм ямэфэкл мафэ ипэгьо-
клэу кьафэгүшуагь. Псауныгэ
пытэ, клуачлэрэ шэлагьэрэ ялэу,
яунагьохэм адатхьэхэу, ядунай
мамырэн псэунхэу ар кьафэ-
лъялуагь.

ІЭШЪЫНЭ Сусан.

Гъэмэфэ лагерьхэр

Команди 9 хэлэжъагъ

Урысые олимпийскэ мафэм ихэгъунэфыкын кыдыхэлъытагъэу футбол цыклымкэ зэнэкьокъу Мыекъуапэ щызэхащагъ. Юфтхъабзэу агъэнэфэгъагъэхэмкэ ар аужырэу щытыгъ.

Мафэрэ Юф зышлэрэ лагерьхэм якоманди 9 республикэм икълэ шхьалэ игурьт еджаплэу N 11-м кышызэрэуго-игъэх. Зэфэхьысыжхэм кызырагъэлъэгъуагъэмкэ, теклоныгъэр кыдыхыгъ гурыт еджаплэу N 7-м, ащ ешлэгъуи 4 илагъ, зэклэри кыыхыгъэх. Ятлонэрэ хъугъэ лицееу N 35-м икомандэ, яцэнэрэ чыплэр кыдыхыгъ гурыт еджаплэу N 15-м.

Теклоныгъэр ыкйи хагъэунэфыкырэ чыплэхэр кыдзыхыгъэхэм медальхэр ыкйи дипломхэр афагъэшъошагъэх.

Урысые олимпийскэ мафэм кыдыхэлъытагъэу Юфтхъабзэ 6 Мыекъуапэ шырагъэклогыгъ. Ахэм ащыщых флешмобыр, райдерхэм яфестиваль, теннис цыклымкэ, футболымкэ ыкйи баскетболымкэ зэнэкьокъухэр, джащ фэдэу «Шыланьгъэм еклурэ лъэбкъу минипш!» зыфиорэр. Ахэм Адыгеим икълэ шхьалэ щыпсэурэ нэгырэ 500-м ехъу ахэлэжъагъ.

Зэхэзышагъэр ыкйи кыдзыхыгъэхыгъэр:

АР-м лъэпкъ Юфхэм-кIэ, IэКIыб къралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкэ ыкйи къэбар жьугъэм иамалхэмкэ и Комитет
Адресыр:
385000
к. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зылэшылэр:

385000,
к. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм къаихырэ А4-кIэ заджэхэрэ тхьапэхэу зыпгъагъэкIэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатыхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахъ цыкIунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъэкIожых. **E-mail: adygvoice@mail.ru**

Зышаушыхъатыгъэр:
УФ-м хэутын ЮфхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкйи зэлы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэорышIапI, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
к. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр
4349
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1085

Хэутыным узчыкIэтхэнэу щыт уахьтэр
Сыхъатыр
18.00
ЗышыкIэтхэгъэхэ уахьтэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор шхьалэр
Мэшлэкъо С. А.

Редактор шхьалэм игуадзэр
Тэу З. Дз.

ПшгъэдэкIыжъ зыхырэ секретарыр
Тхьаркьохъо А. Н.

Дзюдо

Медаль кыыхыгъ

Адыгэкълэ щыщ дзюдоистыр Дунэе зэнэкьокъоу «Russian judo Tour» зыфиорэм хэлэжъагъ ыкйи яцэнэрэ чыплэр кышыдыхыгъ. Урысыем ыкйи IэКIыб къралыгъохэм яспортсмен анахъ дэгъухэр Челябинскэ щызэлуклагъэх.

ЦыкIу Рэмэзан килограмм 60-м нэс къэзышэчыхэрэм азыфагу щыбэнагъ. Урысыем и Кубок икыдэхын фэгъэхыгъэ зэнэкьокъухэм ятлонэрэ чыплэр къащыдзыхыгъэ тиспортсмен кынышхо кышымыхъоу финалыкьом нэсыгъ, ар Армением иллыкIоу Гаспар Хайрапетянрэ Иркутскэ хэкум щыщ Данила Курташовымрэ атекуагъ. Ау финалым ихъан ылъэкIыгъэп, Чэчэн Республикэм спортсменэу Изнаур Сааевыр нахъ лъэшыгъ. Ары зэнэкьокъухэм теклоныгъэр къащыдзыхыгъэри.

ЦыкIу Рэмэзан яцэнэрэ чыплэм фэбанэзэ Казахстан кыкIыгъэ Нурадил Алжан текуагъ. ГъэхэгъэшIу зышыгъэ тидзюдоистрэ ащ итренерэу Шъэумэн Байзэтрэ тафэгъушIо.

Дзюдо

Ялтэ щызэлуклагъэх

Советскэ Союзым гъогогуитIо и Лыхъужэу летчикэу Амет-хан Султан ишлэжъ фэгъэхыгъэ зэнэкьокъухэр къалэу Ялтэ щыкIуагъэх.

Адыгеим и Красногвардейскэ район щыщ боксер ныбжыкIэу Денис Клиновыр Юфтхъабзэм чанэу хэлэжъагъ ыкйи ятлонэрэ чыплэр кышыдыхыгъ. Егъэджен-зыгъэсэн угъоинхэм язэфэхьысыжхэм адиштэу зэнэкьокъухэм ахэлэжъэнэу ащ фытыныгъэ кыдыхыгъагъ. Угъоинхэм язэхэщэн пэщэныгъэ дызэрихъагъ Кырым изаслуженнэ тренерэу Виктор Лысенкэм. Адыгеир къэзыгъэлъэгъогуэ ыкйи гъэхэгъэшIу зышыгъэ спортсменым итренерыр Вячеслав Гарагаль.
Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр БЗЭШУ Асхъад.